N°. 248. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Donderdag 18 October.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelezen het besluit van Z. Exc. den heere staatsraad Gouverneur der provincie *NOORD-BRABAND*, van den 5den October 1838 (n°. 3. Afdeeling Directe belastingen, (Prov. blad n°. 145), houdende uitnoodiging, aan de ingezetenen te herinneren aan de te doene aangifte wegens opmerkingen, den 29sten voorgaande over de Personele belastingen, welke in dezen loop van het dienstjaar zijn in gebruik gesteld.

Kennen den inhoud van gemeld besluit bij deze ter kennisse der daarbij betrokkene ingezetenen, waartoe hetzelve alhier volgt:

» De STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER Provincie *Noord-Braband*, gehoord het rapport van den heer Provincialen Inspecteur der belastingen, op de resolutie van Zijne Excellentie den minister van financien, de dato 12 Augustus 1833, n°. 34, houdende onder anderen bepaling, dat in den loop van elk dienstjaar, door de Plaatselijke besturen bij openbare afkondiging, de ingezetenen zullen worden herinnerd aan het voorgeschrevene bij art. 27 en 42 der wet op de personele belasting, van den 29 Maart 1833, (*Staatsblad* n°. 4), betrekkelijk de belooting naar tijdsgelang en de suppletoire aangifte.

Heeft goedgevonden en verstaan:

» Art. 1. De stedelijke en plaatselijke besturen in dit gewest te verzoeken, de ingezetenen bij vernieuwing bekend te maken, dat op hen, ingevolge de hiervoren aangehaalde wetsartikelen, de verpligting rust, wanneer zij eenige der voorwerpen van de zes grondslagen der personele belasting, in den loop van dit dienstjaar in gebruik stellen, daarvoor de verschotte aangiften te doen, en wel wegens:

» 1°. Het betrekken of van mobilair voorzien van zoodanig perceel, *als op den* 15 *Mei dezes jaars*, niet in gebruik was.

» 2°. Het verder in gebruik nemen van een woonhuis, enkel en op den voet bij de laatste zinsnede van art. 26 § 2 der wet bepaald, vroeger door een huisbewaarder bewoond.

» 3°. Het verlaten van een perceel, met vergoeding van alle roerende goederen en zonder achterlating van eenen huisbewaarder, en het betrekken van een ander, hetwelk niet bewoond was. En

» 4°. Het in gebruik stellen van dient of werkhuizen of paarden, of ook de overtuigen daarbij, zoveel aanvankelijk tot onbelastbaar, of door de belastbare minden aangelegd, maar tot belastbaar hooger belastbaar gebruik overgaan.

» Art. 2. De heeren Arrondissement-Inspecteurs in dit gewest uit te noodigen, de ambtenaren op voorschrevene bepaling attent te maken, en om zoo veel mogelijk toe te zien, dat door de belastingschuldigen hieraan worde voldaan.

» En zal deze in het *Provinciaal blad* worden geinsereerd, ten fine als gezegd; zullende voorts een genoegzaam aantal exemplaren gezonden worden, aan de Arrondissements-Inspecteurs voornoemd, ter distributie aan de belanghebbende ambtenaren tot executie, en eindelijk een exemplaar aan den heer Hoofd-Inspecteur gedepescheerd, tot informatie.

's Hertogenbosch den 5den October 1838.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
(get.) H. VAN DEN BOGAERDE.

En manen BURGEMEESTER en WETHOUDERS de daartoe in de termen vallende inwoners aan, om daarop te attenderen, ten einde schadelijke gevolgen te voorkomen.

Breda, den 15den October 1838.

DE ROY, w.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

Parijs, den 15den October.

De *Moniteur* bevat heden den staat van de ontvangst der openbare schatkist gedurende de negen eerste maanden van het tegenwoordig jaar, vergeleken bij die van de jaren 1837 en 1836. De geheele ontvangst heeft dit jaar bedragen 472,164,000 fr.; te weten: gedurende het eerste vierendeels jaars 147,687,000 fr.; gedurende het tweede 162,155,000 fr., en gedurende het derde 162,322,000 fr. De vermeerdering dit jaar bij het vorige vergeleken bedraagt 13,568,000 fr., en bij 1836, 19,782,000 fr.

— Het *Journal des Débats* behelst heden het volgende, zoo hetzelve zegt, geschreven van het nieuw bezette punt op de kust van Afrika, het Cap de France, in de baai van Stora, van den 6den dezer:

» De bezetting van de provincie Constantine is thans voltooid geworden door de in bezitneming van een belangrijk punt op de kust. Hedenmorgen ons den eindelijk meester van de reede van Stora, een der beste maritieme standplaatsen van Afrika. De Romeinen schijnen dit de voordeelen van hetzelve ingezien te hebben, want men vindt onderaardsche puinhoopen die het bewijs geven dat eene groote bevolking eertijds deze plaats bewoonde. Men zal gemakkelijk parij kunnen trekken van de muren die zeer sterk zijn en die men op dezelfde grondvesten kan voortzetten.

» Het plantenrijk is, van de engte van Kenlorse af, door de geheele landstreek zeer weelderig; zware en hooge boomen groeijen er in de dalen, en alles duidt aan, dat hier de middelen van gezonde waterlucht gemakkelijk zijn, om welke te verkrijgen slechts eene verstandige en krachtdadige leiding vereischt wordt. De door het leger ter voorbereiding van deze in bezitneming uitgevoerde arbeid verdient bewondering. Thans zal Constantine met veel minder kosten van het noodige voorzien worden, en dit is niet een van de minstbelangrijke resultaten der operatie, door den generaal *Valée* uitgevoerd, en zoo wel geslaagd, dat het geheele leger er opgetogen over is."

— De prins en de prinses van Capua worden in den loop dezer week uit Londen alhier gewacht, naar Napels terug gaande, waar zij door den koning in vriendschap zouden ontvangen worden. De verzoening is, zegt men, door tusschenkomst van den hertog van Lucca bewerkt.

— Op den 20sten dezer zullen worden vastgesteld en publiek gemaakt de kiezerslijsten en die van de jurij voor de 86 departementen van het koningrijk, kracht hebbende tot den 20sten october van het volgend jaar.

— Een groot getal werklieden van allerlei beroep wordt tegenwoordig aangeworven om hen naar Algiers te zenden.

— Het Zwitsersch dagblad, *l'Helvétie*, behelst in zijn nommer van den 12den October een geschrift, houdende dat het door bijzondere berigten uit Besançon en Belfort was onderrigt geworden, dat, aangezien de fransche regering voldaan was, de troepen die naar de grenzen trokken, hunne terugkeerende beweging reeds hadden aangevangen. De hier uit Besançon en Lons-le-Saulnier ontvangen bladen maken echter van contra-bevelen nog geen gewag.

— Uit Madrid heeft men bijzondere tijdingen tot den 2den October, die het volgende houden:

» De kabinetsleden zijn gisteren avond bijeen geweest en de deliberatien hebben tot in den nacht geduurd. Men geloofde algemeen dat men, na het houden van dezen raad, officieel eene wijziging in het ministerie zoude vernemen, doch zulks is het geval niet geweest. De generaal *Alcuna* blijft in het bezit der oorlogsportefeuille tot dat de generaal *Espartero* den kandidaat dien hij voor dien post verlangt, zal hebben aangeduid. (Vroeger is reeds vermeld geworden, dat *Espartero* een zijner onder-bevelhebbers had aangewezen; zulks schijnt derhalve onnauwkeurig te zijn geweest).

» In de hoofdstad heeft zich eene zekere gisting geopenbaard op het vernemen van den tegenspoed der constitutionele troepen in Arragon. Het gouvernement heeft nog geen onderzoek naar de oorzaak van die nederlaag ingesteld.

» Twee koeriers zijn van hier afgezonden, een aan den generaal *van Halen*, een ander aan den generaal *Narvaez*. — Men zegt dat het reserve-leger den 10den door de koningin te Madrid moet in oogenschouw genomen worden. — *Maroto* heeft, zegt men zegt, aan den generaal *Espartero* eene uitwisseling van gevangenen voorgesteld."

— In de gewone briefwisseling van Bayonne leest men het volgende, van den 11den dezer:

» Den *Carlos* was nog den 8sten te Elorrio. Men wachtte er berigten omtrent de bewegingen van den generaal *Espartero* en verlangde te vernemen wat hij voor de verdediging van Villanueva zou uitrigten, welke plaats *Maroto* schijnt te willen bedreigen.

» Men verzekert dat ten gevolge van het den 5den October voorgevallene gevecht, 60 gekwetste christino's te Lahorreta, nabij Passages, zijn binnengekomen.

» Schepen onder Engelsche vlag hebben, zegt men, gisteren te St. Jean-de-Luz 2000 geweren, 20 vaten buskruid en eenige stukken berggeschut voor *Munagorri* aangebragt."

— Brieven uit Sarragossa van den 7den tot den 9den houden nadere berigten van de gebeurtenissen nabij die stad, ten gevolge der nederlaag van *Pardinas*. Den 6den [illegible] vrij aanzienlijk karlistisch korps tot op Muel en Mu[illegible] trokken. *Cabrera* was met groote wreedheid te werk [illegible] had een groot deel zijner gevangenen doen fusilleren. Toen het bekend worden daarvan maakte het volk te Sarragossa in beweging, deed straatgeschreeuw opgaan en wilde naar het kasteel om de karlistische gevangenen te vermoorden. De generaal *San* [illegible] meende daarop eene junta van officieren om zich [illegible]

volkswoede te doen bedaren, door een aantal van karlismus verdacht gehouden personen te doen arresteren; de volksmassa's waren daarmede niet te vreden, noemende zulks halve maatregelen. De gisting nam steeds toe; de nationale garde kwam in de wapenen en nam vele lieden in verzekerde bewaring. Op dat oogenblik evenwel vernam men dat de karlisten, onder *Negri*, zekere plaats, Jalon, verbrand en digt nabij de stad waren. Het oproer zwichte voor de vrees; ieder was nu slechts op de stadsverdediging bedacht en daardoor gelukte het om het dreigend gevaar van binnen te weren en meer afdoende maatregelen tot in toom houding van het volk te beramen. Den 9den was de kalmte wel nog niet hersteld, maar het oproer toch bedwongen.

— Zoo men hier vernoemt zouden de aanhangers van dom *Miguel* in Portugal weder eene of andere onderneming op het oog hebben, bemoedigd door den tegenwoordigen vooruitgang der karlistische wapenen in Spanje.

— In een der jongste nommers van het hier ontvangen dagblad van Smyrna, van den 20sten September, wordt gesproken van het voornemen waarmede Engeland zou getoond hebben zwanger te gaan, om aan de Egyptische kwestie in eens een einde te maken, door den onderkoning tot eene algeheele vernedering te brengen, namelijk, hem tot eene algemeene ontwapening zoo te land als ter zee te noodzaken, en tot het dien ten gevolge met der daad opgeven zyner vijandelijke houding jegens de Porte, terwijl er, zooals denkelijk is, in geval van weigering, gewéld tegen hem zoude worden gebruikt. Volgens hetzelfde blad zouden er mededeelingen in dien zin binnen kort aan *Mehemed*-ali worden gedaan, en de admiraal *Stopford* zich met zijne vloot naar Alexandrie begeven; in geval de voorstellen niet gunstig opgenomen wierden. — De bekende gezindheid van het *Journal de Smyrne* voor de belangen der Porte, maakt dit berigt voor 't minst zeer twijfelachtig.

— De koers der binnenlandsche rente heeft zich op de beurs van heden op dezelfde hoogte gehouden; er was eenige aanvraag à kont. De industriële aandeelen blijven steeds flaauw en schijnen niet veel opgebeurd te kunnen worden. De notering was heden (15 *October*): 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 81,20; Nap. r. 100,75; Sp. Ardoin 19¼; Rom. L. 103.

Duitschland.

FRANKFORT, den 14den October.

Een der dagbladen dezer stad behelst een berigt uit Keulen, waarin gemeld wordt, dat men aldaar onophoudelijk gedrukte brieven uit België, bepaaldelijk uit het Luikache, ontving, waarin de bewoners van Rijn-Pruissen tot opstand tegen hunne regering opgeruid werden. Tevens deelt dat dagblad een woordelijk afschrift mede van een' dezer brieven, welke den 6den dezer te Keulen ontvangen is. In dit stuk, hetwelk, naar luid van het opschrift, door de Belgen aan de Duitschers, die in Rijn-Pruissen wonen, gerigt is, komt, onder anderen, het volgende voor: „Uwe vrijheid, uw godsdienst wordt onderdrukt. Wij willen opstaan, en het heiligste, hetwelk wij hebben, verdedigen. De gelegenheid biedt zich aan, om te heroveren hetgeen wij besloten hebben te handhaven. Staat op, in naam van uwe onderdrukte en gehoonde godsdienst, in naam van uwe vrijheid, die door uwe beulen met voeten getreden wordt. Wij zijn twee volken, die uit 7 millioen menschen bestaan, en wie het noch aan goud, noch aan ijzer, noch aan goeden wil ontbreekt, om te strijden tegen eene magt, die door hare eigene provincien bedreigd wordt. Vreest het Duitsch Verbond niet! Oostenrijk en Beijeren zijn geheime vijanden des Koniogs van Pruissen, dien wij gemeenschappelijk bestrijden. Vreest Frankrijk niet! De Koning van Pruissen is de getrouwe geallieerde van Keizer *Nikolaas*. Frankrijk en Engeland zouden juichen, indien zij deugenen overwonnen zagen, die aan den Kozakken- en Tartarenvorst de deur voor de alleenheerschappij over Europa opent. Indien wij zegepralen, hebt gij dan niet het regt, u als een zelfstandig volk te constitueren?" enz.

— Den 12den dezer heeft op den ijzeren spoorweg van Dusseldorf naar Elberfeld, die ter lengte van een half uur voltooid is, de eerste proefrid plaats gehad. Over den uitslag dezer eerste proeve is men zeer te vreden geweest.

— Uit Bern vernoemt men, dat de koningin van Griekenland den 8sten van daar naar Milaan vertrekken en vervolgens over Weenen en Triest de terugreis naar Griekenland zou aannemen.

— De courant van Venetie van den 6den october (welke met blaauwe letters prachtig gedrukt is) geeft eene uitvoerige beschrijving van den feestelijken intogt des keizers en der keizerin in de oude residentieplaats der Venetiaansche degen.

— Berigten uit Rome van den 4den melden, dat de nieuwe franschе gezant, graaf *Septime de Latour Maubourg*, zijne plegtige audientie bij den Paus had gehad en Z. H. zijne geloofsbrieven had overhandigd. — De onder-secretaris *Capaccini* was uit Florence teruggekeerd, waar hij eene zamenkomst met den oostenrijkschen kanselier vorst *Metternich* heeft gehad. De pauselijke nuntius te Weenen, *Altieri*, die zich te Rome bevond, was naar Venetie vertrokken. — Omtrent de plegtige audientie van *Reschid*-pacha bij den Paus vernam men nog, dat de kardinaal *Mezzofanti* den gezant bij Z. H. had ingeleid en zich met hem in het turksch en arabisch had onderhouden. De gezant sprak daarentegen zeer vlot fransch en engelsch.

— Inberigten uit Konstantinopel tot den 26sten September, door de *Augsburgsche Allgemeine Zeitung* medegedeeld, wordt gemeld, dat, luidens tijdingen uit Smyrna, het engelsch eskader met de turksche vloot vereenigd, naar den zuidelijken Archipel was gestevend. (Het berigt daarvan werd reeds voor eenige dagen door het *Journal des Débats* gegeven). De beide scheepsmagten zouden waarschijnlijk eenen gezamenlijken kruistogt ondernemen. Om alle misverstand te voorkomen, was aan boord van elk der turksche schepen een engelsche officier geplaatst. Het fransch linieschip *Jupiter* was den 17den met den schout-bij-nacht *Gallois* aan boord, naar Tunis gestevend. Ook uit Konstantinopel wordt thans gemeld, dat *Mehemed*-ali zijn achterstallige schatting betaald had, en dat hij zelfs geneigd zou zijn om tot het bekende handelstraktaat toe te treden; daarentegen bleef hij op de erfelijkheid van het bewind over Egijpte in zijne familie staan. Zoo nu het zeggen was, zou de kapudan-pacha in last hebben op die grondslagen met den onderkoning te onderhandelen. De vereeniging der britsche vloot met de turksche scheen het meest te hebben afgedaan om *Mehemed* van gedachten te doen veranderen.

Nederlanden.

BREDA, den 19den October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren heeft de heer *Luzac* (tijdelijk voorzitter uit hoofde de heer *van Sytzama*, laatstelijk president, nog geene zitting had kunnen houden) begonnen met het benoemen van twee commissien, tot het onderzoek der nieuw gekozen leden. De eerste dier commissien, voor de provincien Noord-Braband, Gelderland, Utrecht, Vriesland Overijssel, Groningen en Drenthe, bestond uit de heeren *Ingenhousz*, *Dijkmeester*, *van den Velden*, *van der Gronden* en *Quintus*; de tweede voor de provincien Holland en Zeeland, uit de heeren *van Wickevoort Crommelin*, *van Hemert*, *Corver Hooft*, *Verwey Mejan* en *Boddaert*. De heeren *Ingenhousz* en *van Wickevoort Crommelin*, hebben, namens die commissien, verslag gedaan en de toelating der even bedoelde leden voorgesteld. — Aangenomen.

De nieuw benoemde leden, zitting hebbende genomen, heeft de heer *vanSytzama* den heer *Luzac* tijdelijk op den voorzitterstoel vervangen.

Daarna is voorgelezen een koninklijk besluit, houdende, onder anderen, de benoeming van de heeren *van Tets* en *van den Goes* tot commiesen van Staat, bij den Raad van State, beide door Z. M. belast met de vervulling dier betrekking bij de beide kamers der Staten-Generaal, en wel de heer *van Tets* bij de 1ste kamer, en de heer *van der Goes* bij de 2de. Laatstgenoemde heeft staande deze vergadering den eed afgelegd.

Men is vervolgens tot de zamenstelling van eene lijst van drie kandidaten tot het voorzitterschap, gedurende de tegenwoordige sessie, overgegaan.

Tot de verkiezing voor den *eersten* kandidaat hebben twee stemmingen plaats.

Bij de eerste stemming bekomt de heer *de Jonge* 25, de heer *Luzac* 18 en eenige andere leden enkele stemmen, geen de volstrekte meerderheid.

Die meerderheid is bij de herstemming te beurt gevallen aan den heer *de Jonge*, die alzoo tot eersten kandidaat is benoemd.

Voor den *tweeden* kandidaat hebben insgelijks twee stemmingen plaats gehad.

Bij de eerste stemming heeft de heer *Luzac* 22, de heer *Backer* 10 stemmen op zich vereenigd, zijnde geene volstrekte meerderheid.

Bij de tweede stemming heeft de heer *Luzac* 27, de heer *Backer* 28 stemmen erlangd, zoodat de eerstgenoemde tot *tweeden* kandidaat is verkoren.

Tot *derden* kandidaat is met 48 leden de vorige voorzitter, de heer *van Sytzama*, gekozen.

Dezelve heeft daarna eene commissie van acht leden benoemd, tot aanbieding van de lijst dezer drie kandidaten aan Z. M., waarna de zitting is gescheiden.

— Langs buitengewonen weg, heeft men te 's Hage de tijding ontvangen, dat HH. Majesteiten de Keizer en Keizerin van Rusland, benevens de drie grootvorstinnen, hoogstderzelver dochters, den 7. dezer te Reval ontscheept zijn, met voornemen, om de reis naar Petersburg over land voort te zetten. Vermoedelijk zal zulks geschied zijn uit hoofde van de bevige stormen, welke, volgens de Duitsche berigten, te dier tijde in de Oostzee gewoed hebben.

— De heer *C. J. Schultz*, Russisch staatsraad in buitengewone dienst, en secretaris van H. K. H. mevrouw de Prinses *van Oranje*, is onlangs door Z. M. den Keizer van Rusland tot den rang van staatsraad in gewone dienst bevorderd.

— Men schrijft uit Frankfort, dat Z. Exc. de graaf *van der Duyn van Maasdam*, gouverneur van Zuidholland, aldaar den 12 dezer is aangekomen, en daags daaraanvolgenden zijne reize naar Stuttgart zou voortzetten.

— Volgens de Vlooger uit Java ontvangen berigten, is de 2de stuurman *Hobein*, ridder der Militaire Willems-Orde 4der klasse, geboren te 's Gravenhage, die in 1831, als matroos, in Philippine en hierbij het gevaar der Nederlandsche vlag zoo roemrijk tegen opstuw en gevaar heeft verdedigd, tot opperstuurman bij de Nederlandsche marine bevorderd.

— In de Amsterdamsche *Avondbode* leest men:

„Wij vernemen met genoegen, dat de heer *T. A. Rosenveldt* den 25 dezer het zeldzame voorregt zal genieten, om op één en denzelfden dag zijne vijf-en-twintig jarige verbindtenis aan den stads-schouwburg te Amsterdam en zijne vijftigjarige loopbaan als tooneel kunstenaar te kunnen vieren. Bij deze gelegenheid zullen in den stads-schouwburg opgevoerd worden: *De gebannen Amor of de achterdochtige Echtgenooten*, en na hetzelve, *De honderdjarige Man, of de familie Gaillard*; in beide stukken zal deze verdienstelijke komiek optreden, in het eerste in de rol van *Michel*, en in het tweede in die van den Honderdjarigen man."

— Vroeger is melding gemaakt van een' diefstal, gepleegd in dienstbaarheid bij de engelsche legatie aan ons Hof. Naar men verneemt, moeten meest al de ontvreemde voorwerpen in handen der justitie zijn, en is zulks bijzonder toe te schrijven aan de activiteit, die een der heeren kommissarissen van politie te 's Hage in deze zaak weder betoond heeft.

— In den ochtend van den 14den werd de stad Bergen op Zoom door een hevigen brand bedreigd, die uit het gebouw de *gevangentoren* genaamd, ontstond. Door de spoedig aangebragte hulp der burgers de bezetting der vesting werd men na eenige uren tijds den brand echter geheel meester.

— Uit Utrecht wordt van gisteren geschreven:

„Gisteren morgen, omtrent 7 ure, ontstond er een hevige brand op de buitenplaats *Heidepark*, binnen de gemeente Doorn, zoodanig, dat niettegenstaande alle aangewende hulp, de heerenhuizinge bijna geheel eene prooi der vlammen is geworden; door spoedige maatregelen is men er in geslaagd, de zeer nabij staande stalling en koetshuis met de verder belendende gebouwen geheel van brand te beveiligen en een gedeelte der meubelen te redden. Alle lof verdient, en dank wordt door den burgemeester van Doorn, met deze kennisgeving, tevens toegebragt aan de volijverige hulp, door de ingezetenen van Driebergen en Rijzenburg, bij deze gelegenheid verleend hebben, vooral ook voor de hulp door het spoedig aansnellen met, en in werking brengen van de voortreffelijke brandspuit uit laatstgemelde gemeente. De oorzaak van den brand is tot heden onbekend."

— Door den heer *Soetens* te 's Hage is onlangs uitgevonden een zaaiwerktuig 't welk als zeer voldoende wordt gepresen. Hetzelve wordt door één persoon, bij wijze van een handwagentje voortgetrokken en door deze eenvoudige beweging de grond geopend, het zaad naar eisch verspreid en behoorlijk weder met aarde overdekt. De uitvinder heeft een dergelijk werktuig aan Z. K. H. den Prins *van Oranje* aangeboden, in de hoop dat het ter bezaaijing van 's Prinsen landerijen zou worden gebezigd. Z. K. H. heeft den heer *Soetens* zijne bijzondere tevredenheid desaangaande doen betuigen.

— Volgens brief van Hamburg van den 12. October, was aldaar per telegraaf het bericht van Cuxhaven ontvangen, dat dien dag door sterken zuidenwind te Cuxhaven terug gekomen was, de stoomboot *de Eagle* van *Amsterdam*, kapitein *J. H. Savert*, naar Amsterdam bestemd; dezelve was in goeden staat liggende, en alles wel aan boord.

— Den 12den dezer is in de Eijerlandsche buitengronden gestrand, en daarna het onderste boven geslagen, eene smak of tjalkschip, vermoedelijk met stukgoederen beladen. Op een gedeelte der aangedrevene sloep stond de naam van *H. J. Zant*, en op een ander gedeelte *Wildervank*; van de equipagie is niets bekend. Deze is vermoedelijk verongelukt; van de lading werd het een en ander geborgen.

Vorst *Leopold* is met zijne echtgenoote gisteren van Brussel naar Parijs vertrokken, waar zij tot het einde dezer maand zouden blijven.

— De nieuwe kardinaal aartsbisschop van Belgie, *de heer Sterckx*, wordt tegen het laatst van October te Mechelen terugverwacht. De stedelijke regering heeft vermeend, dat deze terugkomst wederom eene geschikte aanleiding tot volksfeesten was, en dienovereenkomstig de noodige fondsen gestemd.

— Te Brussel is in de vorige week eene tentoonstelling van schilderijen van het instituut van schoone kunsten geopend. Luidens de belgische bladen moeten de daarop voorkomende stukken van den voortgang der kunsten in Belgie getuigen.

— De bekende rijtuigmaker en mechanicus *Diets* van Brussel, is voor een paar dagen met ten stoomrijtuig zijner uitvinding, waaraan zes wagens gespannen waren, over den gewonen weg van Brussel naar Gent gereden, tot zelfs door nauwe en bogtige straten van die stad, zonder dat de gang van het rijtuig vertraagd werd of er eenig gevaar bestond. De heer *Diets*, meent men, heeft door zijne uitvinding, het vraagstuk van het gebruik der stoomrijtuigen op gewone wegen, thans genoegzaam opgelost.

— De directeur der openbare werken in Belgie *Nothomb* heeft zich dezer dagen met den ingenieur *Simons* naar Keulen begeven om zich te verstaan met de ondernemers van den keulschen spoorweg die naar de belgische grenzen moet leiden en hebben zij bij die gelegenheid den reeds begonnen arbeid bezigtigd.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (16 *October*) waren genoteerd: Belg. 100¾; O. Het. 107¼; Sp. Ardoin 16¼; Nap. r. 93¾; Rom. L. 101⅝; Certif. te Antw. 100¾. — Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. v. pap. en kont.

FRANKRIJK.

Sedert eenigen tijd heeft men in Frankrijk tot stelregel aangenomen, dat niets meer geschikt is, om de achting en het vertrouwen voor en in de Regering te doen verliezen, dan het in werking brengen van het stelsel om te lasteren. Dat partijdigheid en woede zich gaarne dergelijk middelen bij de hand nemen, om de op het kussen zittende ministers daarvan af te drijven, ten einde, bij eene verwisseling van personen, eigen voordeel te kunnen betrachten, is een overbekend en toch door elke partij, als door haar gebruikt, verfoeijelijk middel. Altijd toch beroemt men zich op onafhankelijke gevoelens, op voorbijziening van eigene belangen, op het alleen op het oog hebben van algemeene belangen, waarbij die van personen moeten onderstaan; zelfs geeft men hoog op van de zuiverheid der beweegredenen, wel is waar, zonder zich om het kiesche, het betamelijke, het gepaste van sommige middelen, om tot het doel te geraken, te bekommeren; maar wanneer het belang des ganschen lands daarin gemengd is, wie ziet dan toch zóó naauw op de middelen? en valt er dan aan hen, die het roer van staat in handen hebben, niets te verwijten, dat schoon van verre een schijn van regtvaardigheid aan verkeerde handelingen geven kan? Doch dat stelsel van lasteren bepaalt zich niet enkel tot handelingen en inzigten die aan het bestuur worden toegeschreven; dat stelsel wordt op de personen toegepast in hun bijzonder leven. Wel zegt de Franschman, dat het bijzonder leven moet toegemuurd zijn; wel erkent hij, dat het openbaar leven van het huiselijke moet afgescheiden worden, dat alleen het eerste onder het bereik van den geesel der openbare meening (eigenlijk veelal meening van eenige staatkundige warhoofden) valt; maar desniettegenstaande verzuimt men niet, om van het eene tot het andere te besluiten, en, hetzij dan te regt of te onregt, de voorvallen van het bijzonder leven in aanraking te brengen met het openbare. Menschkundig voorwaar is de taal, die in het *air de la Calomnie*, uit de opera *de Barbier de Siville* wordt in den mond gelegd aan *Don Basile*, en in geheel Europa wordt de waarheid daarvan toegejuicht; maar de bedoeling is wel geweest, om te waarschuwen tegen den laster, niet om het gebruik daarvan aan te prijzen; en toch — zóó geneigd is de mensch om het verkeerde op te volgen — zweemt het er naar, alsof al wat staatkundige of godsdienstige partijhaat voedt, het terhart heeft genomen, om te lasteren, ten einde een beoogd doel te bereiken. Daarvan geeft Frankrijk heden het bewijs nu in een officieel blad, zooals de *Moniteur*, allerlei verzinselen worden tegengesproken, die koning *Lodewijk Philips* en zijne familie zouden moeten doen dalen in de achting van ieder die eerlijk denkt; en waardoor het noodzakelijk vertrouwen in het hoofd van den staat moet verloren gaan. Zóó dachten er ook de Belgische revolutie-helden over, toen zij in den loop van 1828 en 1829 allerlei lage en verachting verdienende geruchten uitstrooiden, om onder de schamele gemeente en onder de meer aanzienlijken een gevoel van afkeer en mistrouwen te doen ontstaan jegens het achtbaar hoofd van onzen staat, en dien waardige familie. Dat stelsel binnenlands toegepast, kan in vele opzigten allerverderfelijkst werken; dat stelsel in betrekking tot het buitenland is echter niet minder verfoeijelijk. Datgene waar Frankrijk zich nu over beklaagt als binnenlands in werking gebragt; sedert hoe geruimen tijd heeft het dat niet gebezigd ten onzen nadeele, om België voor zinken te bewaren, en hoe wordt het nog niet dagelijks beproefd, om den Russischen Keizer en alle van hem uitgaande verordeningen in een valsch en haatlijk daglicht te stellen, of wel om verzinselen en handtastelijke logens te verspreiden, in den trant van die, dat de ooren der verwoonene Belgen aan het Stadhuis te 's Gravenhage waren aangespijkerd geworden, in Augustus 1831: een verhaal, dat, hoe dwaas en ongerijmd ook, nogtans bij vreemden even goed geloof verwierf, als de opligting van achthonderd huwbare meisjes, voor de krijgslieden van het kamp van Wosceneesk; en waarbij tot aanmoediging, om gereedelijk het keizerlijk bevelschrift te gehoorzamen noch knoet noch geweldadigheid gepaard werden! En dan klaagt men, van zelf een laster bloot te staan!

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In de *Frankfurter Ober-Post-amts-Zeitung* werd dezer dagen een brief gevonden van den geleerden reiziger J. Russegger, uit *Alexandrie* van den 10den Augustus ll. geschreven, waarin hij zijne behouden terugkomst uit de binnendeelen van *Afrika* vermeldt, doch zich tevens beklaagt over de wijze waarop, zooals hem uit de inzage der europesche dagbladen gebleken was, Smolasso (de vorst Pückler-Muskau) gebruik had gemaakt van de mededeelingen door hem, Russegger, aan den genoemden geestigen schrijver en reiziger gedaan, toen zij elkander in *Kordofan* ontmoeteden, en die overdreven of bezijden de waarheid waren. Russegger was voornemens nog naar *Arabie* en het zuidelijke gedeelte van *Syrie* te reizen en dan naar *Europa* terug te keeren. — In de optische fabriek van Utzschneider-Fraunhofer te *München* is men thans bezig, om de voor de Petersburger sterrewacht vervaardigde groote instrumenten op te stellen. Een heliometer van zeven duim opening zou spoedig gereed zijn; meer moeite zou kosten de refractor van 14 duim opening en van 21 voeten brandpunt. De russische staatsraad von Struve, die ter beoordeeling dezer werktuigen naar *München* gekomen is, bevindt zich nog aldaar; evenzoo de directeur van het observatorium te *Bonn*, dat insgelijks een deel zijner werktuigen uit de genoemde fabriek bekomen heeft.

Denemarken. — Op den 19den September hield de Akademie van schoone kunsten te *Kopenhagen* eene buitengewone bijeenkomst, aan welke de in de stad aanwezende eereleden, onder anderen prins Ferdinand, deel namen, en die strekte om hulde te brengen aan den directeur der Akademie, wiens tegenwoordigheid men sedert lang gemist had, den beroemden Thorwaldsen. De hoogleeraar Rosen deed, als secretaris der Akademie, uit derzelver naam, bij die gelegenheid eene aanspraak aan den vermaarden kunstenaar.

Frankrijk. — In de zitting der Akademie van Wetenschappen van den 8sten October werd door den heer Milne Edwards, wederom eene natuurkundige verhandeling gelezen over de bewerktuiging van de ademhaling der schaal- of schulpdieren. In dezelfde zitting werd ook een verslag gedaan van hetgeen de heer Dumoulin, ingenieur der *Astrolabe*, vernomen had omtrent de aardbevingen waaraan de kust van *Chili* blootgesteld is. Het getal dier schokken of schuddingen had aldaar sedert 1828 niet minder dan 1200 bedragen; men had er tot 32 op een dag geteld en opgemerkt dat de jaargetijden geen invloed op dezelve hadden; de veranderingen die het terrein door de aardbevingen onderging, gaven duidelijke blijken van eene ophooging van den grond; rotsen waren

op die wijze tot op twaalf voeten bij een' enkelen schok gerezen, enz. Bij dezelfde gelegenheid werd ook gesproken van een ander natuurverschijnsel, de geweldige orkanen, namelijk in de Antillen. Door den kolonel Reid zijn die geweldige stormwinden vroeger bij windhozen vergeleken geworden. Zekere heer Espy had onlangs een andere verklaring gegeven: Volgens hem zouden de winden convergerend naar een centraal punt blazen, waardoor die geweldige werking te weeg gebragt werd. Zulks kon onder anderen opgemaakt worden uit de ligging der ontwortelde boomen op plaatsen van het land, waar die orkanen gewoed hadden. — Sedert de in bezitneming van de noordelijke kust van *Afrika* door de Franschen de aandacht op die landstreek meer bepaald heeft doen vestigen, ziet men ook de werken over die gewesten talrijker worden. Thans heeft het lid van het instituut, Dureau de la Malle, onder den titel *Voyages dans les régences de Tunis et d'Alger* (2 deelen in 8° met kaart en pl.) een tweetal reisverhalen uitgegeven, waarvan het eerste reeds een oud verhaal bevat van zekeren geneesheer Peyssonel, die ruim eene eeuw geleden *Barbarye* bezocht, en belangrijke inlichtingen geeft omtrent den toenmaligen staat van het land, enz. en die onder anderen ook ontdekte, dat het vroeger voor eene steenplant gehouden koraal het werk van kleine dierlijes was, die hunne woonplaats bouwden in hetgeen met de koraalschors noemde; het tweede reisverhaal is van den natuurkundige Desfontaines, en voornamelijk van aanbelang met opzigt tot het vak dat hij beoefende. — De heer Casimir Delavigne heeft voor het bestuur der *comédie française* een nieuw door hem vervaardigd tooneelstuk, *la popularité*, gelezen. Hetzelve is met eenparige toejuiching ontvangen en zal eerstdaags ten tooneele gevoerd worden.

Nederlanden. — Men schrijft uit *Aken*, van den 13den dezer, dat aldaar den vorigen avond de vroeger aangekondigde Encksche komeet ontdekt is. Zij vertoont zich aan de voeten van het sterrenbeeld *Andromeda*, als eene zwakke, slechts door goede kijkers zigtbare nevelvlek.

175de Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

1ste Trekking: N°. 14291, een premie van *f* 1000; N°. 19989, een prijs van *f* 1000.
2de ——— N°. 20052, een prijs van *f* 2500; N°. 16228, *f* 1000.
3de ——— Geene
4de ——— N°. 21609 een prijs van *f* 1000; N°. 11439 een prijs van *f* 1000; N°. 8579 een prijs van *f* 1000; N°. 666 een prijs van *f* 1000.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (16 Oct.) waren genoteerd: N. W. S. 2½ pCt. 53¾, ½; ditto 5 pCt. 101⅝, ½; Kansb. *f* 24⅞; Am. Synd. 4½ pCt. 95⅛; ditto 3 pCt. 79½; Handelm. 173, 174; O. I. 5 pCt. 99¾; Rijn Spoorweg 4½ pCt. 105½; *Arde.* 16½; Nat. Kassen 5 pCt. 105⅝.

*** Getrouwd:

C. C. KANNEMANS,
MET
J. C. VAN DASHORST.

Breda, 17. October 1838.
Strekkende tot Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, binnen en buiten de Stad.

*** Vier TIMMERMANS-KNECHTS, dadelijk, en voor eenen geruimen tijd, Werk verlangende, vervoege zich in persoon bij A. KROON, aan de *Zuidzijde*, onder *Nieuw-Beijerland*, in het distrikt *Dordrecht*.

WILLIGE VERKOOPING.

Op Maandag den 22. October 1838, des avonds ten zeven uren, zal te *Nijmegen*, in het Verkoop-lokaal der Notarissen, eerst in twee Perceelen en daarna in Massa, worden Ingezet, en op nader te stellen dag te worden Verkocht:

Een vrij en onbezwaard HEEREN-HUIS, met grooten TUIN, STALLING voor *vier* Paarden en twee KOETSHUIZEN, alles in één Blok, staande en gelegen in de lange Nieuwstraat aldaar, Wijk A., N°. 190; uitkomende achter den *Hazel*, Zijnde het Huis voorzien van *elf* Beneden- en Bovenvertrekken, Provisien en Domestieke-Kamers, voorts van Zolders, Kelders, Bottelarij, Kolder, Volière, Waschhuis met Pomp en andere Gemakken.

De aanvaarding van het Erf zal wezen 1 Mei 1839.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Notaris VAN MUNSTER, alhaar, ten wiens Kantore de Voorwaarden van Verkoop zullen ter lezing liggen, acht dagen voor den Inzet.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Militaire Adjunct-Intendant in de Vesting *Bergen-op-Zoom*, zal, op Woensdag den 24. October 1838, Publiek om contant geld Verkoopen: eene groote partij afgekeurde en verslotene voorwerpen van NACHT-LEGERS, bestaande uit 2870 BEDLAKENS, eenige BEDKOETSEN, BEDZAKKEN, KUSSENZAKKEN en DEKENS, benevens eene aanzienlijke partij afval of stukken van BEDZAKKEN en LAKENS, de Goederen kunnen daags voor den Verkoop door een ieder gezien worden.

Bergen-op-Zoom, den 12. October 1838.
De Militaire Adjunct-Intendant,
G. VAN GEEN.

VOOR DEN DAG.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.
IN HET EERSTE RESSORT.

De Agent van het Domein te *Klundert*, zal, publiek ten overstaan van den Heere Burgemeester der Gemeente *Zwaluwen*, op den 30. October 1838, des voormiddags ten tien uren, ten huize van NIKOLAAS P. DE VRIES, op de *Hooge Zwaluwe*, Aanbesteden:

Het maken van eenen nieuwen houten DUIKER en het leggen eener KADE tot Afsluiting van het Binnen-Kanaal der Uitwateringssluis van den Polder den *Oudenmoer*, onder de *Hooge Zwaluwe*, met de Leverantie van alle de daartoe noodige Materialen, en het Uitdiepen van omtrent 825 Ellen lengte van het gemelde Kanaal.

Alles nader omschreven in het Bestek, zoo ten Kantore van den Agent van het Domein te *Klundert*, als ter Secretariën van de *Klundert* en op de *Hooge Zwaluwe* ter lezing liggende, terwijl ook nadere onderrigting te bekomen is bij den Agent voornoemd, en bij de Opzieners J. LUGTEN en C. C. VOGEL, welke daags voor de Besteding de noodige aanwijzing in loco doen zullen.

Klundert, den 13. October 1838.
De Agent voornoemd,
L. H. RIJSTERBORGH.

*** Bij L. E. BOSCH, te *Utrecht*, is van de Pers gekomen:

1°. J. C. DWARS, *Handleiding tot uitoefening van het* NOTARIS-AMBT *in het Koningrijk der Nederlanden*, volgens de Wetgeving, op den 1. October 1838 ingevoerd, krachtens Besluit van Z. M. den Koning . . . *f* 4,50.
2°. Jhr. Mr. A. M. C. VAN ASCH VAN WIJCK, *Plegtige Intrede van Keizer* Karel *den Vijfden in Utrecht in* 1540. met fac-similes . . . . . *f* 1,00.
3°. Jhr. Mr. H. M. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK, *Het Handelsverheer der Stad Utrecht*, van de vroegste tijden af, tot aan de veertiende Eeuw . . . . . *f* 1,80.
4°. L. G. VISSCHER, *Jacob de Koster* van Haerlem. » 0,25.
5°. M. H. DE GRAAFF, *Luimige en Ernstige Gedachten* . . . *f* 1,25.
6°. H. J. ABBRING, *Keur van Kleine Geschiedenissen en Verhalen* . . . . . *f* 1,25.
7°. DE SCHIJNBLINDE. Historisch-Romantisch Tafereel, uit de tijden van Cromwel . . . . . *f* 1,60.
8°. DE HUGENOOTEN, Historisch Tooneelspel in vijf bedrijven, door W. Hempel . . . . . *f* 0,50.
9°. FAUST en MEPHISTOPHELES, of het *Verbond met den Boze*, Volks-Vertelsel in vijf tafereelen, met een voorspel, door W. Hempel . . . . . *f* 0,60.
10°. DE JODIN, Groot Melodrama in vijf tafereelen, naar aanleiding van het Fransche Zangspel *la Juive*, door W. Hempel . . . . . *f* 0,50.

Den 12. October is door bovengemelde aan de Edel Achtbare Regering dezer Stad ter Vertaling in het Nederduitsch verzonden: *Le dimanche, récits de Marcellius Brunck, docteur en Philosophie de l'université de Heidelberg, receuillis par le baron de Reiffenberg. Bruxelles, Louis Hauman et Comp.* 1834.

VESICATOIRES-CAUTERES.

Papier d'Albespeyres, seul approuvé par les membres de l'Académie de Médecine pour panser sans douleur et obtenir une suppuration abondante et inodore (Compresses spongieuses préférables au linge). Dépôt chez M. VAN DEN GOORBERH à *Breda*.

*** En vente chez BROESE & COMP., à *Breda*:

LE 31e VOLUME, IN

I. *Rougemont*, Cours élémentaire d'art et d'histoire militaires, ed. de Bruxelles 1838 . . . . . *f* 6,—.
II. *Müller*, (Carl) Beiträge zur taktischen Anwendung der drei Waffen, 2 vol. Accompagnées de 15 Plans . . . *f* 6,—.
III. *Jacquinot de Presle*, Cours d'art et d'histoire militaires, à l'usage des officiers, 2 vol. . . . . *f* 3,20.
IV. Grundsätze der Strategie und anwendung derselben auf einem angenommenen Kriegsschauplatz, 1 vol. 4°. . *f* 8,—.
V. Eris oder die Kriegsführung in den gigantischen formen der Zukunft . . . . . *f* 6,—.
VI. *Dammeyer*, Taschenbuch für den Officier. Eine Sammlung von Notizen, mit mehreren typographischen Zeichnungen . . . . . *f* 5,—.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.